

MEDIJŲ TARYBAI PRIE KULTŪROS MINISTERIJOS

Žiniasklaida tautinių bendrijų kalbomis Lietuvoje

Ką turime, ko netenkame ir ko reikia valstybės informaciniam atsparumui

Ernest Alesin

Lietuvos žiniasklaidos tautinių bendrijų kalbomis asociacija

Tai ne tik kultūrinė niša

Informacijos kanalas

Užtikrina prieigą prie patikimos informacijos istorinėms tautinėms bendrijoms jų gimtąja kalba.

Integracijos įrankis

Padedą migrantams ir pabėgėliams sėkmingai įsilieti į Lietuvos visuomeninį gyvenimą.

Informacinis atsparumas

Svarbi valstybės saugumo dalis, kovojant su dezinformacija ir išorės įtakomis.

Pasitikėjimo tiltas

Tiesioginė jungtis tarp valstybės institucijų ir auditorijų, užtikrinant efektyvų dialogą.

Pirmas uždavinys – neprarasti to, kas jau sukurta.

Daugiakalbė viešoji komunikacija

Kam šiandien aktualu?

- ✓ LT lenkai, rusakalbiai, baltarusiai, ukrainiečiai
- ✓ Karo pabėgėliai iš Ukrainos
- ✓ Politiniai emigrantai (BY ir RU)
- ✓ Darbo migrantai ir mišrios šeimos
- ✓ NATO kariai ir būsima Vokiečių brigada

Informacija suprantama kalba yra integracijos ir saugumo priemonė.

LRTK: TV ir retransliavimas

Programa	Kalba	Kategorija
TV3 Plus	Rusų	Vietinė gamyba
BM TV	Lenkų, Anglų, BY, FR, LT	Vietinė gamyba
TVP Wilno	Lenkų	Strateginė partnerystė
Belsat TV	Baltarusių, Rusų	Retransliavimas
Freedom, Espresso TV	Ukrainiečių, Anglų, Rusų	Retransliavimas
Euronews	Rusų	Tarptautinis retransliavimas

Išvada: Audiovizualinis laukas egzistuoja, bet didelė jo dalis priklauso nuo užsienio turinio.

Radijas: pasitikėjimo kanalas

Svarbiausios programos

Znad Wilii & Radio Wilno: Lenkų, lietuvių ir baltarusių k.

RADIO R: Rusų ir lietuvių k.

Baltijos bangos: Baltarusių, rusų, ukrainiečių k.

Radio Lenta / Signal: Rusų ir baltarusių k.

Radijas išlieka kritiniu kanalu regionuose, vyresnėms auditorijoms ir krizės komunikacijoje.

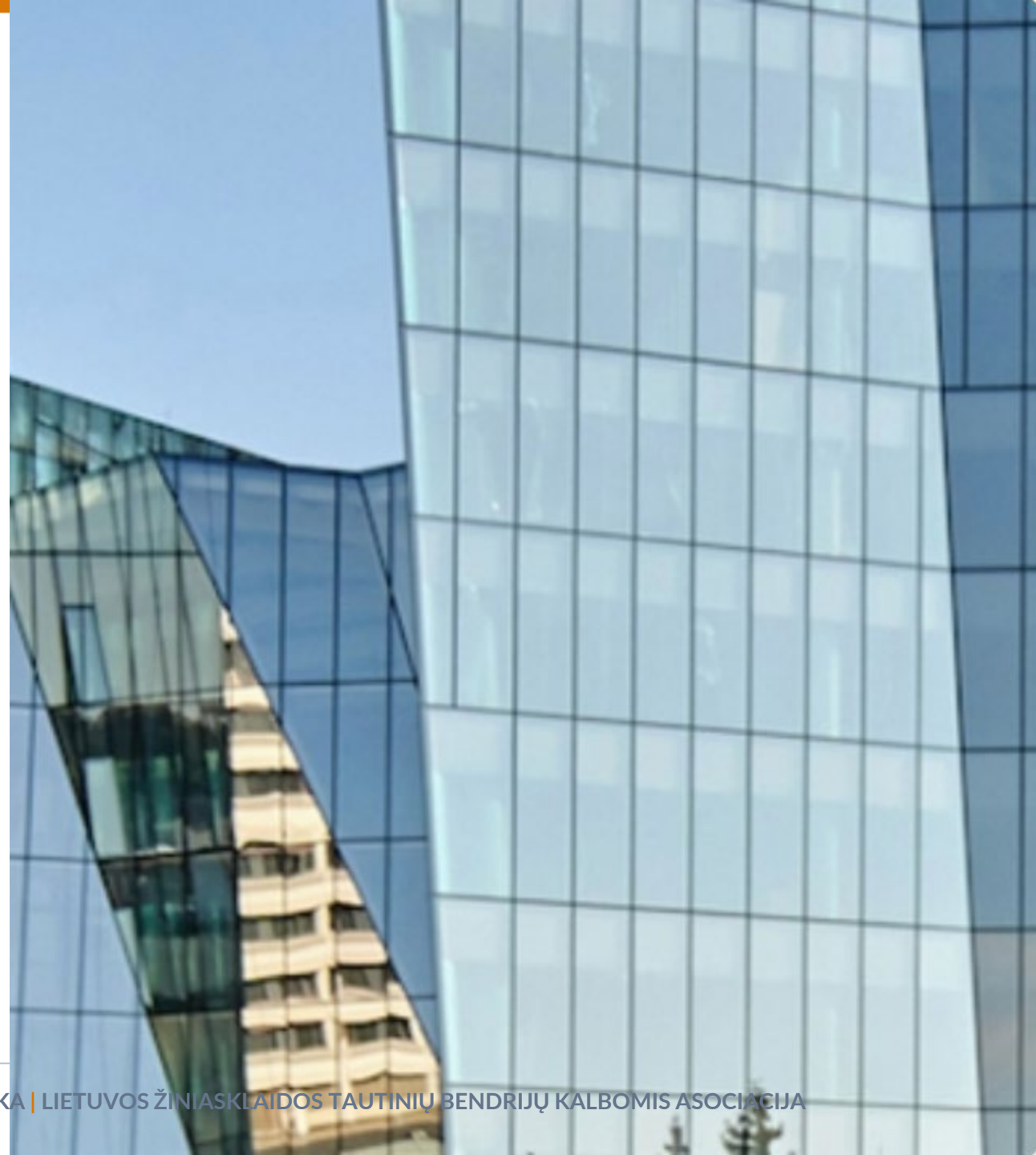
Lenkakalbė žiniasklaida

Daugiau kaip 10 priemonių: laikraščiai, portalai, radijas, TV turinys.

Stiprus ir įvairiapusis laukas, kuriam istorinę reikšmę teikia radijas „Znad Wili“, „Kurier Wileński“, „Wilnoteka“ ir kt,

Rizika: didelė priklausomybė nuo Lenkijos finansavimo.

Kas nutiktų, jei pasikeistų Lenkijos finansavimo prioritetai? Tai Lietuvos informacinio saugumo klausimas.

Rusų kalbos informacinis laukas

Pagrindiniai centrai

Vilnius · Klaipėda · Visaginas

Pagrindinė infrastruktūra koncentruota šiuose miestuose.

Svarbios priemonės

RU Delfi · Litva za nedeliu · RADIO R · TTS ·
Klaipėda Novosti · Obzor · Pensioner · ir kiti...

RADIO R formatas

Radijas · Tinklapis · Telegram · Socialiniai tinklai

Pagrindinė tezė

Poreikis nemažėja – mažėja patikimos žiniasklaidos pajėgumai.

Prarandama infrastruktūra

-450k€
Prarasta parama 2025 m.

Realus lauko silpnėjimas

- 2024 m. užsidarė „Raduga“
- 2025 m. sustabdė veiklą Klaipėdos media
- Vyresnė auditorija praranda tradicinius kanalus

Kai patikima žiniasklaida pasitraukia, jos vietą užima propaganda.

Finansavimo ekosistemos pokyčiai

Mažėjanti parama

Jungtinės Karalystės paramos traukimasis.

Nordic / BCME programų Baltijos regione pabaiga.

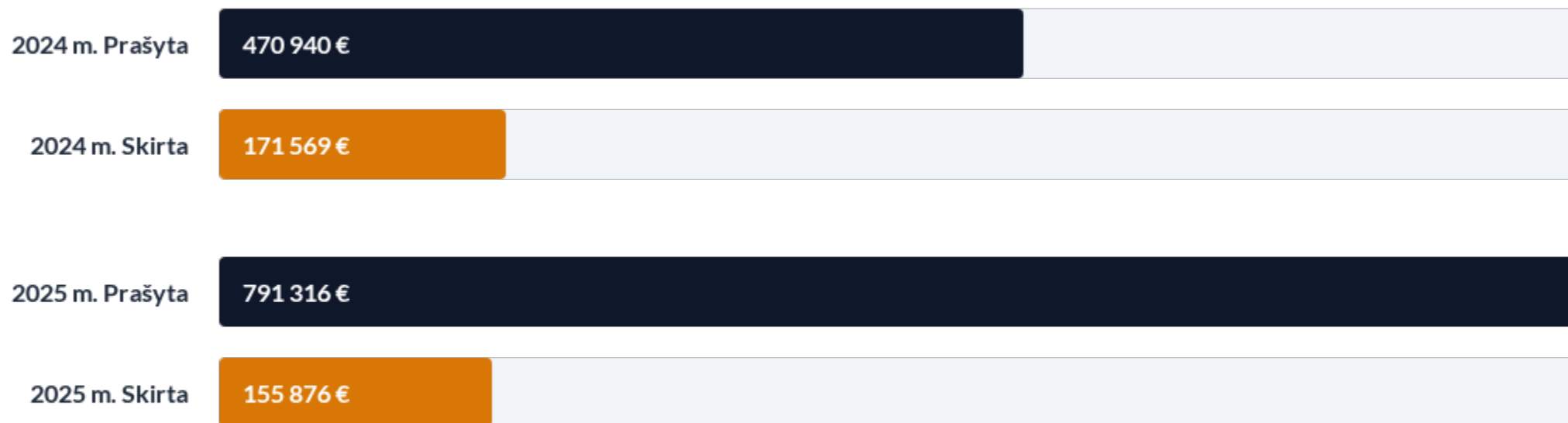
Persiorientavimas

USAID ir kitų fondų parama nukreipta išskirtinai į migrantus, o ne vietinę bendruomenę.

Internews pagalba svarbi, bet nepakeičia visos ekosistemos.

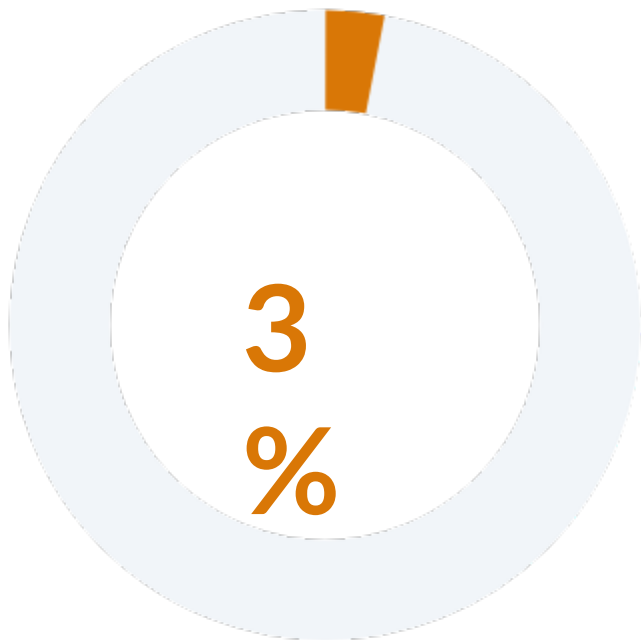
MRF: poreikis auga, finansai mažėja

Projektų poreikis (€)

Išvada: Paraiškų daugėja, poreikis auga, bet projektams skirta suma mažėja.

MRF procentų realybė

Bendros lėšos (2025 m.)

Programa apima dvi kryptis:

- Vietinių bendrijų žiniasklaida
- Lietuvių išeivijos žiniasklaida

Realiai vietinei žiniasklaidai tautinių bendrijų kalbomis tenkanti dalis yra dar mažesnė.

Sisteminių pažeidimų problemos nėra

Etikos komisijoje gauti 4 skundai

2 dėl „BuroMedia“ (soc. tinklai) atsisakyta nagrinėti,
2 dėl „Nasha Niva“ laukia procesinių veiksmų.

Vidiniai konfliktai

Dalis atvejų susiję su emigrantų bendruomenių
vidiniais nesutarimais.

Pirminis vertinimas

Nėra požymių, kad visas sektorius būtų sistemiškai
problemiškas.

Sprendimas

Tai sektorius, kurį reikia ne kontroliuoti, o stiprinti ir
profesionalizuoti.

Sisteminės spragos

Iššūkių formulė

Regioninės žiniasklaidos problema

+

Informacinio saugumo problema

- ⚠ Nėra aiškios ilgalaikės strategijos
- ⚠ Neįtraukta į NKVC / X dienos sistemą
- ⚠ Valstybės informacija vėluoja / tik lietuviškai
- ⚠ Institucinis bendravimas fragmentiškas

Siūlymai

Neprarasti • Integruoti • Plėsti

Metinė apžvalga

Padėties stebėseną

MRF atskyrimas

Didinti MB lėšas

Veiklos parama

Redakcijų tęstinumas

NKVC integracija

Krizės komunikacija

Finansavimą skirti ne tik projektams, bet ir vertimams bei informacijos adaptavimui.

Jei valstybė nori stiprinti informacinį atsparumą, šią žiniasklaidą reikia laikyti ne rizika, o partneriu.

Tai informacinio atsparumo infrastruktūra.

Žiniasklaida yra legali, matoma ir turinti realias auditorijas, bet finansiškai silpna.

Patikima informacija turi būti prieinama visomis svarbiomis kalbomis

Informacinis atsparumas reiškia gebėjimą kalbėti su visais Lietuvos žmonėmis jiems suprantama kalba.

Ačiū už dėmesį